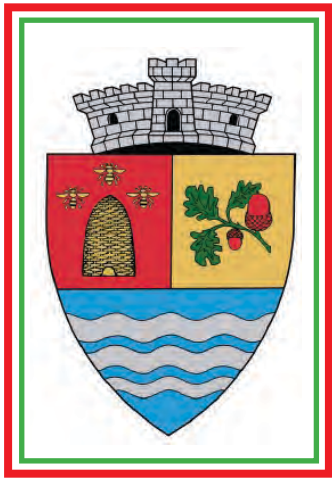

Cartea de vizită a comunității locale

Bună ziua, Bucovăț!

Un ziar pe placul dumneavoastră
• Martie 2019 • nr. 23 • Anul III •

Mesajul viceprimarului, dreptul la adevăr

Curățenia de primăvară

E vremea când natura revine la viață, verdele din fața caselor își cere dreptul la îngrijire, la spornică faptă de întreținere sub semnul bunei gospodării. Este vremea ca fiecare să se aștearnă la treabă, să își facă curat în gospodărie și pe spațiul din fața casei pentru că iarna și-a luat catrafusele, iar primăvara își intră în drepturi. Așa stă bine omului care își respectă condiția de bun consătean. Vezi câte o casă că "stă să pice", cu gardul într-o rână, cu grădina plină de vegetație uscată, semn că nici anul trecut n-a prea dat pe-acasă.

Stă pe la oraș, ori e plecat prin țări străine unde lucrează pe bani mai mulți, dar meteahna aceasta stăruie, comportamentul lui, aici, e același. Facem apel la populație să-și tundă iarba, să ajusteze pomii și să depună crengile, tăiate la un metru lungime, la marginea șanțului, cât să le fie mai ușor celor care le adună de pe străzi. Haideți, oameni buni, ieșiți degrabă și dați dovadă de bună conviețuire în colectivitate. Nu e chiar așa înrobitoare activitatea de a

îngriji spațiile verzi, de a curăța șanțurile de resturi vegetale și pământ adus de ploii.

Sunt îndatoriri ce vizează fiecare gospodar, astfel încât să ne implicăm cu toții în mai buna gospodărire a comunității locale. Să nu neglijați fațadele caselor, porțile, gardurile, la nevoie să le vopsiți, să înlocuiți porțiunile deteriorate, să reparați gardurile aflate în stare avansată de degradare. Iar asta să fie o preocupare permanentă, nu doar acum, că vă facem noi acest îndemn și, eventual, de sărbători.

Gheorghe POP,
Viceprimarul dvs.

Continuare în pag. 2

Sub semnul respectului de sine, viața capătă sens și plinătate

Omul care construiește o comunitate bazată pe meritocrație

Alexandru Jude, inginerul plin de idei, bună-cuviință și carismă, a schimbat paradigma privind idealul de om împlinit. Nu acceptă compromisuri ori frânturi de adevăr. Se delimitează de cei care susțin că atinge piscul dacă muncești temeinic și ai niscăi pivoți care să te susțină în ascensiune. Cum ar veni, o umbră de machiavelism scuză mijloacele. Finalitatea contează; una peste alta, rezultanta să fie pozitivă. El spune: - Să fii consecvent în a fi cel mai bun.

Omul din fața mea este atât de firesc în comportament, încât îmi pare că frizează nefirescul. Fără un punct de sprijin n-ai cum să răstorni o prejudecată ce dăinuie în structura compozită a românului. Să nu ai alt avantaj decât cela datorat propriei competențe.

Fost-am omul pădurii și am văzut cu ochii mei, cum se spune - vetust și cam deșucheat -, că evidența e contrazisă de

statistici, oamenii mint prindute în ochi, nici lacrimi nu mai au să clipească; nimic nu mă mai miră. Mi s-a întâmplat, totuși, să văd că naște pământul acesta și oameni speciali. Des-

pre interlocutorul meu aș putea spune fără să greșesc, oh, mon Dieu!, că apropiere viitorul. Înțeleg că nu trebuie să disperăm. Sub ochii noștri, abia mijiți, se naște o nouă lume. O lume a competenței.

Constantin JICHITA

Continuare în pag. 2

Astenie de primăvară

E cenușiu afară și e frig, Mă-ncearc-o teamă sufletească, Îmi vine să implor, să strig Puterea cea dumnezeiască.

Prin vene sângele mi-e rece, În minte-i vraște puțin Și starea asta parcă nu mai trece, Mă simt așa de când mă știu.

Privesc spre cer cu disperare, Nu cer ajutor divin, Dar aștept cu nerăbdare Sufletul să mi-l alin.

Umbre grele-mi stau pe pleoape De nu pot ochii să-i deschid; Îl simt pe Dumnezeu aproape, Dar parcă între noi e-un zid.

Soarele timid se-arată, Parcă aș ieși afară; Iarba pare mai curată, Simt miros de primăvară.

Pomii crengile-și îndreaptă După somnul nesfârșit; Am mai coborât o treaptă, Dar afară n-am ieșit.

Gh. NEȚU

CENTENARUL și noi

Doamnă agasantă

Dacă ar fi să apelez la memorie, în guvernele tovarășului Dej, primul fiu iubit al poporului, nu au prea fost femei. După mazierea Anei Paucker, care a făcut

mult rău societății românești, nepedepsită pentru asta, ar mai fi rămas o vreme la nivelul cel mai de sus al puterii neânsemnata Constanța Crăciun... și cam atât. Era nevoie, în acele timpuri, de lichidare fizică a „inteligenței românești”, de brațe hotărâte de bărbați cu minte puțină și nu de slăbiciuni, fie și de-o clipă, de care ar fi putut să de-a dovadă o femeie.

În „Epoca de Aur”, lucrurile însă se schimbă. Adversarul, citește, te rog, intelectualitatea românească mijlocie, dar mai ales cea de vârf, aproape total

la pământ, au putut fi promovate în detașamentul guvernamental și câteva femei revoluționare, gen Suzana Gâdea, ajungându-se până la urmă la o culme a feminizării „detașamentului” sus menționat, prin plasarea Elenei Ceaușescu într-o poziție decizională de vârf. Cred că, mai bine de cinsprezece ani, această femeie funestă, total neșcolată, obraznică, culmea, membră a Academiei Române, fără niciun „păs” din partea număului, doar bancuri pe la colțul străzii, a intoxicat aerul întregii țări, ducând lumea la exasperare. Sper să nu se uite asta.

Mircea PORA

Continuare în pag. 2

Ctitorii Marii Uniri, în viziunea lui Popa's

Mihai Viteazul, întâiul ctitor al Marii Uniri

Punctul pe i

Ca să evit dezamăgirile, am învățat să nu mai am așteptări de la nimeni! Îmi asum menirea de a ridiculiza aroganța și discreționarismul înmănușate în persoana celui care decide.

Asta cere depășire de sine, onestitate, capacitate de jertfă. Are un fior religios. Ca să fii înțeles mai bine de toată lumea, să faci din scris profesiune de credință, cu simț de religiozitate. Să fii corect 100%, de parcă l-ai scrie lui Dumnezeu.

Și atunci nu te mai temi de nimeni și de nimic. Nici măcar de amenințările ce vin dinspre consiliu, că votează unii împotriva ziarului. De parcă ar fi al lor, moștenire de familie. (C.J.)

Cu degetul pe rană. Viața cetății ne privește pe toți

Ne lipsește exercițiul democratic!

Moto: Dăm vina pe societate, dar noi suntem societatea.

Pesemne că e al naibii de adevărată paradigma latinească „Repetiția este mama învățării.” Bine, dar cât să repet, că mi-e jenă de oamenii cu bun simț să le tot spun despre cumsecădenie, bună creștere, conștiinciozitate în a-ți face datoria și a nu te considera deasupra celor care te-au ales? Adică, odată „uns” în scaunul Consiliului Local, înseamnă că ai imunitate? Că ești stăpânul inelelor? Nicidecum. Cu atât mai mult, devii țintă pentru orice cârtire ori abatere de la nor-

mele de conduită, de la legile în vigoare. Trebuie să fii exemplu pentru alegători, dispus să lucrezi în favoarea comunității. Nu mai vorbesc de faptul că a existat o idee a unuia dintre consilieri de a ceda indemnizația în favoarea copiilor dotați, spre a le oferi burse și premii pe măsura rezultatelor excepționale la învățătură.

Ce credeți că s-a ales de propunerea aceea?

C. JURJA

Continuare în pag. 3

La țintă

Curățenia...

☞ Urmare din pag. 1

Să simțiți că așa imagine aveți după cum vă arată pe dinafară casa, gardul, spațiul verde și grădina. Și nu doar cei care locuiesc la strada principală să facă ordine, ci peste tot, inclusiv pe străzile laterale și la marginea satelor să existe această emulație ce ține de bunul simț al fiecăruia.

Schimbarea în bine să vină din ambele părți: de la dvs. și de la administrația locală, deopotrivă. Să nu mai aruncați gunoaipe pe domeniul public, altfel vom fi nevoiți să luăm măsuri sancționatorii împotriva celor nărăviți în rele. Vă atenționăm că ne este mai ușor acum, din moment ce am montat camere de luat vederi, să-i depistăm pe făptași. Dați dovadă de spirit civic, îndemnându-l pe cel de lângă dvs. să nu întârzie în a se conforma acestor cerințe minime de viață civilizată.

Pe strada neasfaltată din Bucovăț vom toca vegetația crescută din abundență anul trecut (arbuști, spini, alte resturi vegetale), vom curăța strada pe toată deschiderea ei, până la gardurile ce delimitează grădinile oamenilor de spațiul public.

Periodic, RETIM aduce con-

tainere pentru materiale voluminoase (canapele, paturi, scaune etc) și deșeuri periculoase (vopsele, uleiuri, aditivi). Vom anunța la Primărie și pe site-ul administrației locale când veți putea aduce asemenea materiale de care vreți să vă debarasați, spre a le depune în containerul pe care îl va amplasa pe spațiul de lângă grădiniță, la Bucovăț.

Întrerupeți acțiunile de incendiere a terenurilor și respectați recomandările transmise de autorități. Igienizarea prin incendiere provoacă o serie de efecte negative, precum distrugerea microfaunei și evaporarea apei de la suprafața solului. Nerespectarea măsurilor specifice de igienizare poate avea consecințe grave asupra comunității prin pierderea de vieți omenești, producerea de pagube materiale și afectarea mediului înconjurător.

Am reluat activitatea de amenajare a trotuarelor pe strada a III-a, de lângă școală, la Bucovăț, urmând strada a II-a, iar la Bazoșu Nou se lucrează pe strada bisericii, continuând cu strada din vecinătatea acesteia.

De îndată ce se va vota bugetul local, sperăm să se întâmple asta luna viitoare, vom continua să ducem la îndeplinire programul de lucrări edilitar-gospodărești.

domnule, și vrea... Dar, poate doamna cade la testul esențial al competenței și președintele Iohannis și-a dat seama de asta. Dacă o respinge, la transporturi, un sector catastrofal în România, pentru a treia sau a patra oară, e clar că un motiv solid există acolo.

Să te plângi pe la televiziuni, să ameninți cu plângeri penale pe președinte, că nu ți se dă ca loc de muncă, pur și simplu un minister?... Dar nu-i de ajuns că ne facem de râs în fața Europei cu un premier incalificabil, de nivelul lui Zăroni, că am ieșit de pe carosabil și mergem hotărâți pe miriște, că un guvern cu „mari probleme” ne anonimizează, ne șterge de pe harta Europei?... Mai vreți și dumneata să încarci căruța asta?...

Măritați-vă, doamnă, cu Manda, cu mintea stați la fel, „căsuță” aveți, categoric din salarii, în Craiova, după toate prognozele o să fiți fericiți. Mai mult, am aflat că bunul partid din care faceți parte v-a propus acum pentru cursa prezidențială. Dar, în încheiere, mă întorc la nație, la societatea civilă aproape inexistentă, la acceptarea umilă a spuselor dictatoriale ale lui Dragnea din Teleorman. Și mai vorbim sporadic de Eminescu, Brâncuși, Brătieni, Cuza, Gălbăneanu. Păi, gașca asta i-a făcut praf... Cu alde Dragnea nu s-a sfârșit încă.

P.S. Iată că, într-un târziu, a renunțat să se mai agațe, ca disperata, de ministeriat. Și s-a măritat cu alde Manda. Mă uit, preț de câteva minute, la emisiunea lui C. Gușă, „România 2019”. Plictisitoare, fără nerv. E ca un sirop de tuse sau ceai de sunătoare administrat unui om atins de patru, cinci maladii grave. Sigur, e făcută cu un scop.

Nota redacției: Vă invităm la dialog cu colaboratorul nostru, scriitorul Mircea Pora.

Omul care construiește o comunitate...

☞ Urmare din pag. 1

– Cine sunteți dvs., domnule Alexandru Jude?

– Eu sunt cel care sunt. Cu nimic aparte, decât că am stat mereu în frunte. Oriunde am fost, oricâtă concurență și orice ispită ar fi existat în a alege o cale mai ușoară, ori un traseu mai lesne de parcurs, am rămas eu însumi. Am avut un parcurs liniar, ascendent. Toți pașii i-am făcut corect, fără ocolișuri, fără proptețe, fără compromisuri. Când tatăl meu mi-a fost învățător, am fost primul, în clasele de gimnaziu am fost primul, în liceu și facultate, de asemenea. M-am apropiat de oameni morali și stăpâni pe sine într-ale profesiei. Cele două însușiri nu pot fi despărțite. Una pe alta se cheamă și se completează. Alcătuiesc un întreg. Am fost repartizat la A.E.M. Timișoara și am parcurs toate etapele până la aceea de șef de secție. La 29 de ani am condus 1.000 de oameni. Revoluția „m-a prins” în Columbia.

– Ce a urmat?

– În 1990 am pornit pe cont propriu. Am înființat o firmă în domeniul electronicii, construcțiilor metalice, comerțului. Nouă ani mai târziu, am cumpărat In-

porții, ce ne repune pe harta Europei ca o comunitate care își redescoperă valoarea și statutul de promotor al turismului, având ca efect și dezvoltarea unor ramuri economice în stare latentă, chiar în amortire la ora de față.

Avem alte câteva zeci de amenajări hidroenergetice în toată țara.

În același an, 1999, am adus firma „Siemens” în Timișoara, punând bazele industriei automotive din orașul de pe Bega. Au venit, apoi, și celelalte: Hella, Autolive, cu care avem o colaborare strânsă. Avem, de asemenea, o policlinică în care funcționează specialități, precum fizioterapie, neurologie, ginecologie, medicină dentară și altele. Suntem într-o colaborare foarte bună cu Facultatea de Electrotehnică de mai bine de 20 de ani. Avem investiții în turism – telescaun, pensiune – la Muntele Mic.

– Ce vă motivează să mențineți ritmul înalt al investițiilor?

– Mă simt dator să contribuie la integrarea societății, în ansamblul său, în comunitatea europeană. La ora actuală dihonnia e atât de mare încât pune în pericol stabilitatea macroecono-

stitutul de Proiectări și Cercetări Hidroenergetice. Anul acesta, Institutul împlinește 53 ani de existență și 20 de ani de când se află sub conducerea mea. Aici s-au proiectat toate hidrocentralele din România, peste 200 la număr. Între colegii mei, ingineri proiectanți, sunt unii cu o vechime și de 45 de ani, ceea ce vorbește de la sine despre calitatea umană a acestui colectiv de elită. Cu așa o vechime, Institutul a scris istorie. Una de vârf, cu oameni ce au urcat pe piscuri prin ei înșiși. Și tot așa se mențin. În condițiile în care investițiile sunt imprevizibile și haotice în țara noastră, noi facem performanță.

– Ce lucrați în prezent, domnule Alexandru Jude?

– Lucrăm la Porțile de Fier, etapa de rețehnologizare; au trecut 50 de ani de când a fost dată în funcțiune. Institutul nostru – cel de la data aceea – a făcut proiectarea pentru întregul sistem hidroenergetic, incluzând și partea sârbească. Iar noi, cei de acum, vom rețehnologiza și cealaltă jumătate a marii hidrocentrale de pe Dunăre.

Avem în lucru un proiect de adâncire și îmbunătățire a exploatării Canalului Dunăre-Mare Neagră pe fonduri europene, în valoare de 200.000.000 E.

Proiectăm canalizarea Begăi, o altă lucrare de mari pro-

mică, riscând disoluția edificiului național. E nevoie, mai mult decât oricând, de un factor coagulant, să unim energiile acestei țări sub semnul unei adânci prefaceri și statorniciri întru fapte durabile. Prea nu mai discernem binele de rău, fiecare acționează, la modul sălbatic, doar pentru sine, ignorând faptul că suntem în pragul unui dezastru, pe principiul dominoului. Dacă eu fac drumul acesta, sar mai mulți să mă conteste, dar nici ei nu-l fac.

– Poate comunitatea din Bazoșu Nou să reprezinte un model de unitate și bună înțelegere?

– Da. Satul s-a înființat în anul 1926, oamenii venind aici tocmai din Tălmăcelul Sibiului, fiindu-le atribuit pământ pentru că au fost în război, oameni săraci. S-au aciuat aici și dintre cei cu oi multe, neavând suficientă pășune. Până prin anii 70, nimeni nu se căsătorea cu cineva din Bucovăț. Mergeau în Tălmăcel să-și aducă soții ori soți. Era o comunitate compactă, fără imixtiuni.

Abia mai târziu, când s-a asfaltat șoseaua, oamenii și-au găsit de lucru la Timișoara și tot atunci au apărut primele „vinituri” din Moldova și Maramureș. A fost cea dintâi breșă în unitatea de monolit a satului. Cam pe atunci, localitățile rurale au început să se depopuleze

în toată țara. Avântul industriei aducea cu sine o consecință aspră: scăderea ponderii populației ei sătești.

Ceea ce ne-a ținut pe noi într-o postură de stabilitate a fost parcul dendrologic; veneau oameni de pretutindeni să savureze frumusețea locului, să culeagă fărâme de liniște și sănătate. Moștenisem parcul de la un grof, pe numele lui, Ambrozie, care l-a clădit în armonie, cu arbori aduși din toată lumea. Este una dintre cele mai frumoase declarații de dragoste pe care un bărbat o face femeii iubite.

Deja în anii 2000 apăruse o altă filozofie de viață; nu mai era ceva rău să locuiești la bloc. Eram mereu la capătul drumului.

– Bega navigabilă este proiectul dvs. de suflet. Ce reprezintă pasul acesta pentru Banat?

– Habsburgii au construit sistemul de stăvilare la Coșteiu și Topolovăț cu scopul de a ține în frâu apele Timișului și ale Begăi, ferind Timișoara de inundații, contribuind la desecarea unei mari părți a Banatului, transformând zona aceasta într-o câmpie mănoasă. La fel de importantă a fost canalizarea Begăi, servind ca mijloc de transport și agrement, înfăptuind, în felul acesta, o unitate navigabilă împreună cu Sava și Dunărea. A fost o gândire tehnico-economică de excepție și o înfăptuire ce a durat, iată, 300 de ani. Vedeți și dvs., Bega a fost lăsată în părăsire, iar latura asta, privind navigația, se repune pe tapet abia acum.

Proiectul nostru prevede continuarea adâncirii albiei râului până la graniță, iar de acolo, vecinii noștri vor duce această utilitate la bun sfârșit. Vom reface această bijuterie a hidroenergeticii, ba chiar îi vom spori valoarea economică și agrementală. Este o lucrare de mare importanță economică, dar și cu însemnate valențe sentimentale.

Apoi, dialogul nostru a cuprins domenii diverse, de la sat, ca entitate definitorie în viața unei comunități, până la implementarea unor metodologii de înaltă tehnicitate, ce fac ca zona asta a Banatului să redevină ceea ce a fost odinioară: un tărâm al făgăduinței împlinite. Poate doar la nivel de mentalitate să consemnăm anumite goluri, rămăneri în urmă, deformări și destrucțiuni ale unei realități în schimbare, dovedită a se înfăptui, din nefericire, sub povara unor influențe nedorite, sub semnul unei căutări prea nevolnice și adesea neroditoare.

S-ar cuveni să inițiem – ideatic și faptic – un curent de renaștere națională. Dintr-o mlaștină, în majoritatea sa, Banatul a devenit o regiune înfloritoare, declarată și decretată ca „domeniu special al Coroanei Habsburgice”. Or, faptele de până acum ne situează mai la coadă ca atitudine, investiții, nivel de trai.

Vă invit, dragii mei, la o renaștere spirituală, morală și economică. Nu-i permis să coborâm, pe scara ierarhică a celor mai spornice și înaintate orașe, spre mediocritate. Se răscolesc strămoșii în morminte dacă decădem din statutul pe care atât de sugestiv l-a așezat în vers poetul nostru dialectal, George Gârda: „Tăt Banatu-i fruncea!”

... exercițiul democratic!

Urmare din pag. 1

Praf. Vreme trece, vreme vine (...). Până să ne alinăm la cerința de a ne asuma condiția de oameni integri, dovedind maturitate, responsabilitate și transparență în gestionarea banilor și a modului cum se desfășurează obiectivele social-edilitare, ne dăm de ceasul morții, ne scandalizăm că, vai, Doamne, ne critică presa, hai degrabă să o suprimăm! Apoi ne bulucim la casierie să ne ridicăm solda, nu cumva să se termine banii, că tot n-avem buget încă.

Gândirea li se adună într-un punct, apropo de sintagma „un punct de vedere” - larghețe, n-am ce zice, deh! -, ne stropșim de n-ai crede că există dușman mai mare decât cel ce rostește adevărul. Noi suntem aleșii, cum să ne critice? Tocmai pe noi? Hai să-l dăm jos pe îndrăzneț cu ziarul lui cu tot! Ce zice comunitatea? Noi hotărâm în numele ei, noi suntem aleșii săi. Sinistră atmosferă, îngrozitoare mentalitate, sfidătoare atitudine de justițiar! Asta îmi amintește de noaptea votului hoțesc, noaptea marii lor victorii, ce dacă au sfidat o țară?

Și-apoi de ce nu i-am sfida și noi, cei mai vocali, frustrați și revanșarzi dintre consilieri, pe votanții noștri? Oricum, uită până la viitoarele alegeri... la vremuri noi, tot noi... Ei, vedeți, oameni buni? Asta e sfidare pe față. Nu vă mai lăsați păcăliți, că plata voastră o veți primi și aici, nu doar în ceruri. Ei se cred invulnerabili, de neatins, își revendică dreptul celui „uns” să hotărască, nu contează cum, în numele vostru. Se uită în sus, la guvernanti și parlamentari, se cred la fel de importanți și la fel de neatins; își umflă bojocii și fac paradă de sunete nearticulate, de tonalități înalte, de strigăte ca-n codru. Ce spectacol de doi bani! Incalificabil! Au nu vedeți, suflete triste, pline de năduf, că presa îi ia în răspăr pe cei al căror exemplu îl luați de bun reper? Nici atât nu pricepeți? Ce-ar fi să se interzică mass-media pentru că aduce critici, îndeobște îndreptățite, mai-marilor puterii? E chiar atât de greu să înțelegeți?!

Clamează una-ntruna că aș pleca urechea la primar ori la viceprimar, care mi-ar spune ce și cum să scriu. Oh, sancta simplicitas! Eu nu am fost ținut în frâu nici în vremea trecută, darmită acum, că ne-am câștigat dreptul cu sânge la a rosti și a scrie adevărul. Cum să îmi plec fruntea și să fac jocul cuiva, indiferent cine ar fi acela? Le-am mai spus acestor pigmei că onoarea mea și justetea cauzei pe care o slujesc în numele Adevărului nu pot fi cumpărate cu arginții trădării. Dar văd că ei nu pot mai mult. Glasurile voastre strigând în pustiu trec, scrisul meu rămâne. Iar foaia asta exprimă interesele comunității, spre informarea dvs. corectă scriu, bunii și mulții mei cititori. Eu nu mănjesk hârta, o înnobilez. Cine nu înțelege asta geaba strigă în pustiu.

Dragă comunitate locală, meriți mai mult! Dragi cititori, fiți cu băgare de seamă la manevrele lor afurite și nu vă lăsați induși în eroare de niște inși dedați la rele! Ziarul acesta e al dvs, nu al cuiva anume. Aveți

dreptul să fiți informați corect. Iar noi, echipa redacțională, asta și facem. Peste ani, ziarul acesta va sta mărturie a vremurilor când comunitatea își căuta rostul și își cerea dreptul la adevăr. Citiți-ne și luna viitoare. Vă promit noutăți...

C. JURJA

P.S. Stând de partea celor care „pierd”, sunt liniștit că nu adaug rău zilei. Opuându-mă celor absurzi, îmi asigur liniștea morală că nu contribui la rău, gestul acesta reprezentând o formă de fermitate morală. Cei aflați „la putere” – de fapt, ei tipă ca din gură de șarpe că sunt în opoziție și sunt dispuși să se dea cu Mefisto – gândind că pot manipula colectivitatea. Vă dau în scris, vor dispărea ca un vis urât. În momentele de criză, cei care au o părere curată trebuie să o rostească, mărar ca o alăturare afectivă la ceea ce este bun și la refuzul de a sta complice răului. Nu există iertare pentru tăcere. Atitudinea de așteptare, de stat pe gard sau între două luntri, deci lașitatea morală, starea „căldică” a lui „eu nu mă bag” sunt jalnice. Mai ales când o singură vorbă rostită bine și la vreme poate schimba stări. A te ascunde în spatele unor formule în genul „de ce să mă leg la cap dacă nu mă doare?” este îngrozitoare. Frica de ce ar putea să fie este specifică viermilor, nu oamenilor de caracter. Vorba lui Ernst Junger, „poate oferi modele destinului”, exprimă ceva căruia nu trebuie să te supui. Mai degrabă este ceva căruia trebuie să te opui. Eu nu am temeri cu privire la ce spun cei câțiva inși înglobați în conjuncții disociative. Iar dacă în comunitate ei au o influență rea, eu sunt dator să-i aduc la liman. A trecut prea multă vreme de orbecăială. Refuz de a sta alături de rău. Și de a tăcea, să nu mă leg la cap... Eu nu cad în această cursă și spun lucrurilor pe nume. Asta pentru că am îndrăzneala să trăiesc mărturisirea creștin-ortodoxă: „Crezut-am, pentru aceea am și grăit...” (Sf. Pavel, Corinteni 4:13). Cele ce sunt bune întotdeauna vor avea câștig de cauză; pentru ele „luptă” Dumnezeu: „... Vă spun că dacă vor tăcea ei, pietrele vor vorbi.” (Luca 19; 40)

Arta de a oferi oamenilor un plus de bucurie

Eu îmi cânt trăirile și trăiesc ceea ce cânt

Sebastian Făgețan se definește ca om al locului, bănățean de viță veche, cu rădăcini adânci în pământul acesta mustind de tradiție și bune rânduieli, cu respect datorat memoriei strămoșilor, în fața cărora se înclină cu venerație. Cel care își uită trecutul nu are viitor. Pentru el biserica, cimitirul în care își dorm somnul de veci toți ai lui, memoria colectivă a satului reprezintă repere identitare. Sunt borne de hotar ale omului deprins cu datina străbună.

El dăruiește comunității, prin cânt, sentimente de considerație și prețuire, exprimă prin vers duos atașamentul sădit în timp, etapă cu etapă, în sufletul său atât de plin de bucuria revederii cu ai săi. La evenimente speciale, numind aici nunta, botezul, majoratul, cununa de ani trăiți împreună, zile onomastice, rugi și altele asemenea, el cântă cu duioșia celui care se simte implicat în tot ceea înseamnă bucuria de a trăi frumos.

De copil i-a plăcut să asculte cântece vechi, de la bătrânii satului, învățând doine și alte cântări ce îl transpuneau într-o lume de poveste. Se făcea că toate cele trecute reveneau la viață: oameni, fapte, locuri încercate de istorie. Multă vreme a trăit cu convingerea că există ceva care îl motivează să re trăiască vremurile de demult, învățând de la bătrâni pilde, povești din război, cutremurul care a distrus bunele rânduieli ale țării prin venirea la putere a comuniștilor, umilințele și pierderile omenești datorate unui regim dictatorial, care a ținut sub obroc țara aceasta timp de aproape o jumătate de veac. Ei bine, toate astea alcătu-

iau o istorie din povestiri, din citite, conturând memoria afectivă a copilului ce avea să returneze comunității aceste acumulări sub forma cea mai plăcută, așa zice, referindu-mă la cântec. Nu a fost un copil precoce, nu a simțit imboldul de a cânta, ca dar al naturii, ci a adunat în el un veac de înțelepciune, o istorie vorbită și scrisă a tărâmului acestuia de pământ românesc, cu bunele și mai puțin împlinitele-i făpturi. A venit o vreme când toate astea au prins a rodi.

Era la o nuntă, în Bucovăț, când cineva l-a îndemnat să cânte și el câteva melodii. La început s-a codit, pentru că nu mai cântase în public, decât așa, ca pentru sine, eventual în grupuri mici de colegi și prieteni. Acela a fost momentul care a venit ca un declic, înțelegând că are de transmis o seamă de cuvinte prin cântec popular, expresie a unei simțiri aparte pentru satul în care și-a făcut educația, și-a împlinit un destin.

Oamenii dragi lui – bunicul George și tata Ion – au fost cei care l-au încurajat în demersul de a se exprima prin cânt. În anul 1983, tatăl său i-a cumpărat acordeon și l-a dus la cântărețul de fală al Banatului, Laza Cnejevici, să învețe a cânta pe note,

ca unul ce vrea să facă carieră în acest domeniu. Însă el s-a speriat de felul în care i-a prezentat toate aceste cerințe ilustrul interpret al muzicii populare de expresie sărbă, încât nici n-a mai călcat pe acolo vreodată. În schimb, a studiat de unul singur, a exersat cu sau fără acompaniament, ba chiar a urmat o școală

de cântăreți bisericești cu durată de doi ani la Centrul de Cultură și Artă din Timișoara.

Este chemat la evenimente de tot felul, nu doar în Banat, ci și în țară, ba chiar și în Germania, Austria, Ungaria, Serbia. Are în repertoriu peste 200 de melodii, din care 10 sunt ale sale, muzică și versuri. Îi place folclorul autentic, nu se scâlâmbăie ca să placă tuturor. A apărut acum o „specialitate” nouă – muzica comercială, pe care el, de-a dreptul, o dezavuează.

Cum să-ți calci pe principii făcând pe placul unor cioflingari ce te trag de mână să le cânti la ureche melodii preluate de prin alte părți și adaptate, grobian, la gustul sărăcăcios al unora ce-și zdrobesc auzul cu duioșenii năbădăioase? Nici chiar așa! E o măsură în toate, mai ales în muzica populară, fie ea și de petrecere. Or, tocmai de aceea, e nevoie să nu ne pierdem cu firea luând-o pe arătură.

Eu cânt satul, tradițiile, bucuriile și necazurile oamenilor, cu gândul că moșii și strămoșii noștri de m-ar auzi s-ar face luntre și punte să-și dorească a le cânta și altă dată, nu să-și scuiepe în sân și să le pară rău că și-au pierdut vremea ascultând măscări, așa cum se întâmplă mult

prea des, în vremea din urmă, pe la noi. De altfel, așa cum v-am spus de la bun început, eu cânt ce simt că mă reprezintă; îmi cânt bucuria și necazul, îmi apăr identitatea neamului din care mă trag. Sunt bănățean de viță veche, cu nume bun și așa voi rămâne toată viața.

Corin JIANU

Glumind putem spune orice; chiar și adevărul. (S. Freud)

Râsul, ca terapie

Râsul e ca soarele: alungă iarna de pe chipul oamenilor. (Victor Hugo)

● În timpul nașterii naturale durerile sunt așa de mari încât o femeie poate înțelege prin ce trece un bărbat când este răcit.

● Când eram mic, visam să am 30 de ani, mașină, casă, o slujbă bine plătită. Măcar un vis mi s-a îndeplinit: am 30 de ani.

● Mai sunt patru luni până vine vara și din cele 5 kg pe care voiam să le dau jos mai am 8.

● Azi am văzut o bătrânică ajutând un tânăr cu ochii fixați în telefon să traverseze strada.

● Când repatriați aurul, doamna Grapini să nu participe la numărarea lingourilor. Dacă se poate...

● E normal ca atunci când introduc cardul în bancomat să se audă râsete din interior?

● Ce facem de sărbători? Ne îngrășăm.

● Astăzi se termină "Patru-laterul Morții": Sf. Valentin, Dragobete, 1 și 8 Martie. De mâine ne regрупăm, facem apelul solemn, cinstim memoria camarazilor căzuți pe altarul florăreselor, ne ajutam camarazii care au sucombat financiar și oblojim rănile bărbatilor ghinionisti care

au uitat să cumpere cadouri sau au fost lipsiți de imaginație. Vom renaște din propria cenușă, fiți tari, vitejii mei!

● Am rămas atât de puțini bărbați frumoși, fideli, inteligenți și modești că mi-e frică de o răpire, ceva...

● De când cu facebook-ul ăsta, nu mai găsești femei rele de gură. Doar rapide de tastatură.

● Vând albine la bucată pentru fetele care n-au bani pentru acid hialuronic. Eficiență garantată. Ofertă limitată.

● Știți faza aia cu tatăl care merge după copil la grădiniță și vine acasă cu alt copil. Asta nu-i nimic! Eu, odată, m-am dus

după copil la grădiniță și, din greșeală, am venit acasă cu educatoarea.

Se poate glumi?

Da și nu.

Se poate - când ai de-a face cu oameni sănătoși.

Nu se poate - cu oameni bolnavi.

Se poate - cu oameni veseli și bine dispuși.

Nu se poate - cu oameni proști.

Se poate - cu literați și artiști.

Nu se poate - cu gloabe literare și artistice.

Ion Luca CARAGIALE

13 ani i-am petrecut pe front și în lagăr Poveste de război ca-n filme

Florian Oțel s-a născut în 1882, în satul Podeni, din județul Turda. La vremea aceea, sora lui lucra la cabinetul unui avocat din Turda. I-a vorbit de fratele său; acesta l-a rugat pe prietenul lui, baronul Csangay Bella, patron al minelor de cupru, fier și marmură din comuna Pietroasa, precum și al carierei de piatră din Podeni, să-l ajute în a-și face un rost în viață. N-a trecut multă vreme și i-a sosit adresă acasă, la Podeni, să se prezinte la Școala de Subofițeri din Buda.

Toată suflarea satului a fost luată prin surprindere, ce noroc a dat peste alde Florian, să se școlească în capitala ungurească, iar mai apoi să ajungă apoi domn cătănesc. Se primeau semnale că societatea era în schimbare. Mai ceva ca atunci când Horea a fost primit de împăratul de la Viena, și încă de vreo două sau trei ori. Până când, într-un final, praful s-a ales de el și de ai lui; domnii de la ocărmuire dădeau impresia de cumsecădenie, dar în fapt i-au trimis degrabă la moarte, să aibă liniște, să nu se mai miște țara.

La început puseseră tunurile pe ai noștri, au făcut una cu pământul câteva mânăstiri pe motiv că n-au vrut să-și schimbe credința, să treacă la ei, la catolici. Barbarie cu față umană, dacă înțelegeți ceva din jocurile astea perfide, despre care am uitat de-a binelea; doar de civilizarea noastră se mai duce buhul, ca de o renaștere națională. Pe naiba!

S-a școlit Florian vreo trei ani la unguri, a trăit și s-a civilizat, nu-i vorbă, de parcă lumea ar fi început acolo, cu ei, veniți în goana cailor nebuni de prin stepele mongole, e drept, cu multe secole în urmă. Vreo 15 la număr. Cine să-și mai amintească de vremurile acelea, de demult? Își spuneau conte, baron, aghiotant regal și alte asemenea numiri ce țineau de clasele înalte ale sfârșitului de secol 19.

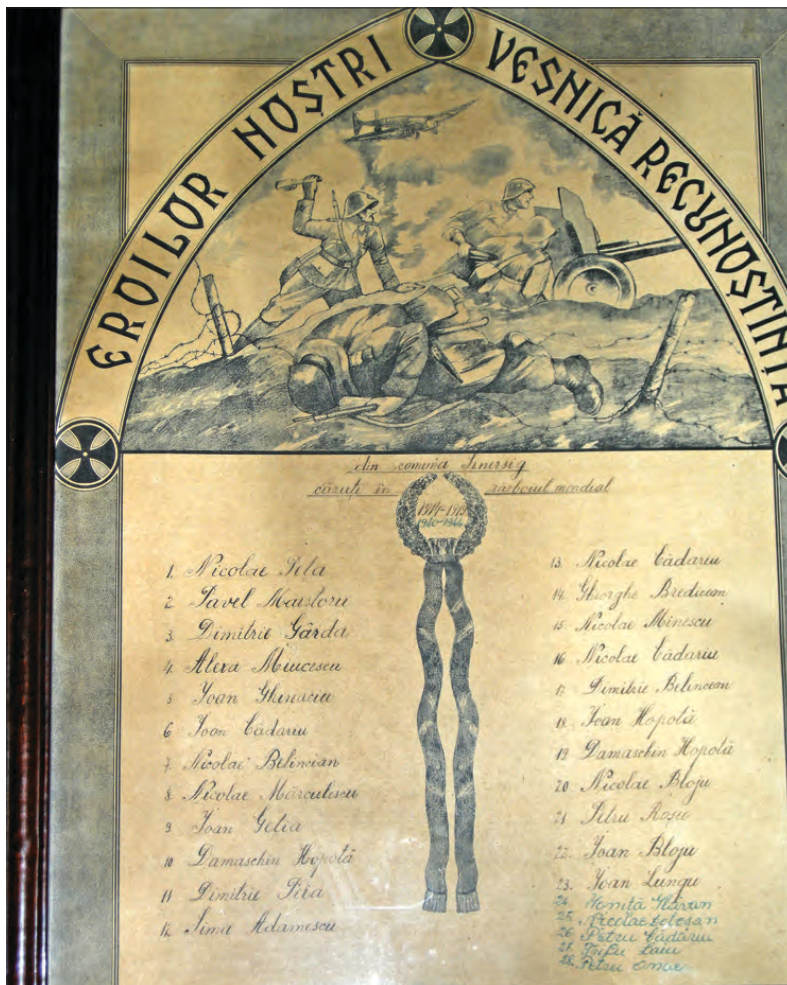
Se liniștiseră apele după ce crăișorul Avrămuț a fost închis, ținut la răcoare vreme de șapte ani, în condiții de izolare totală, că de-aia, zice-se, și-ar fi pierdut mințile; el, doctor în drept al universității de la Buda, care scotea învățați ce împărțeau dreptatea. Când te pui contra curentului, cine să-ți mai recunoască meritele?, devii un paria, oficialii se întrec în a te trimite la varmegie, găsindu-te vinovat de toate relele pământului, mai multe și mai grele decât cele înscrise în tratatele lor împărțitoare de dreptate.

Florian s-a întors acasă, pentru câțiva vreme, apoi a fost trimis la o garnizoană din Deva,

să comande o subunitate de honvezi, că doar era bun de pus la treabă după atâta amar de teorie și practică într-ale milităriei cât îi învățaseră mai-marii armatei în capitala ungurească. Nu se putea plânge, îi mergea bine, avea salariu bunel, cât să-și ajute familia rămasă în satucul acela de munte, unde mai toți își câștigau pâinea trudind în minele baronului Csangay Bella.

În vara lui 1914, garnizoana lui a fost mobilizată în corpore și trimisă pe frontul de răsărit. Au staționat o vreme în Serbia, unde fierbeau spiritele și zăngăneau armele în urma atentatului de la Sarajevo, în care a fost ucis Franz Ferdinand, moștenitorul Coroanei Aulice de la Viena. Curând, s-a auzit vocea împăratului chemându-și la arme supușii. Atunci, regimentul lor s-a pus în mișcare și nu s-a mai oprit decât la granița italiană, așteptând semnalul de începere a luptelor. Ceea ce s-a și întâmplat la scurtă vreme de la sosirea lor și săparea tranșelor, pregătindu-se de confruntări nimicitoare.

A îndurat condiții vitrege, de-a dreptul năucitoare, în tranșee, vară și iarnă, pe ploaie, zăpadă ori zăpușeală, cu harnașamentul asupra lor, pregătiți ca la un semnal să sară din adăpost și să înainteze, cu pieptu-

atunci. Marile puteri își disputau întâietatea ca să câștige glorie, nu conta că o clădeau pe munți de cadavre.

Cu puțin înainte de încheierea păcii, după patru ani de confruntări tenebroase, a fost rănit

mult în bestialitate pe cea dințai. Și așa, în aproape doi ani, a ajuns la porțile Stalingradului. A fost rănit la piept în confruntările acelea de un dramatism fără margini; i se vedea inima palpitând, nimeni, nici măcar el însuși, nu mai credea că va supraviețui. A ajuns într-un spital de campanie, iar de acolo, ca prizonier de război, l-au trimis în Siberia, la exploatare lemnoasă și construcții căi ferate.

Nu-ți poți imagina, dragă cititorule, cât poate îndura un om în condiții de climă neiertătoare și de abrutizare umană, la limita dintre viață și moarte. Pare o poveste, dar este al naibii de adevărată; spre luare aminte pentru generațiile viitoare. Se pare că nimeni nu învață din experiența altuia, ci se nevoiește a trece prin furci caudine, forțând limita de supraviețuire în condiții de vitregie inumană. Barăcile și le-au făcut din lemn cioplit, le-au placat cu stuf și le-au acoperit cu trestie. Lagărul era imens. Mii de oameni au trăit și au muncit acolo cum nu-ți poți imagina. Barăcile acelea erau înconjurate cu garduri din sârmă ghimpată, fiind păziți de armată. Dormeau pe coji și cioplituri de lemn, rezultate din fasonarea traverselor. Singura îmbrăcăminte de iarnă a fost mantaua de război, toată găurită și roasă de atâtea folosință, adusă de pe front.

Trei ani au lucrat la calea ferată pentru transport feroviar pe o lungime de 68 de kilometri. Pentru că știa rusește, i-au dat în primire un pluton și cărau lemne în vagoane. Le mișcau cu țapinele pe rampă, iar de acolo le

împingeau în vagoane. Cea mai scăzută temperatură a fost - 64 de grade. Lucrau fără întrerupere, altfel ar fi înghețat pe loc.

Făceau foc în grămezi de piatră, cât să se încălzească între două hei-rupuri între grămadă cu lemne și rampă. Zilnic mureau 5-6, uneori zece dintre ai lor, dar asta nu conta. Îi duceau la marginea pădurii și îi abandonau acolo. Era cu neputință să sapi gropi pe gerul acela. Le degerau degetele de la mâini și de la picioare, urechile, nasul.

Mâncarea era puțină și cât se poate de proastă. Primeau 200 g pâine din țărâte în amestec cu porumb stricat, varză, fasole, arpacaș. Scoteau organele interne din cadavre și le băgau la cazan, altfel ar fi murit de foame. Trei ani a lucrat în valea morții și alți trei la fabrica de cherestea, situată pe malul Volgăi.

Medicul rus care i-a salvat viața în spitalul de campanie din marginea Stalingradului l-a ajutat să urzească planul de evadare, împreună cu un colonel român, prizonier și el în același lagăr. Unul din paznici, știind românește, de baștină fiind de dincolo de Nistru, probabil din regiunea transnistreană de astăzi, le-a facilitat fuga, desenându-le traseul pe care să-l urmeze până acasă. Au trecut Volga înghețată, în noaptea de 2 februarie 1948. 12 au fost cei care s-au încumetat să evadeze din lagăr. Trei luni au făcut până ce au trecut granița în România. Au mers doar noaptea, pe dealuri, prin păduri, altfel ar fi devenit victime sigure.

Au înnoptat la stâne și pe la casele oamenilor, care i-au adăpostit și le-au dat să mănânce din sărăcia lor poame fierte, crengi și coji de copac, uneori mămăligă și varză. Au trecut cu pluta Siretul. Patru dintre ei s-au îmbolnăvit și au rămas la ruși. A avut la el o cruciuliță și un lăntșor de aur pe care le-a dat soldatului de pe malul românesc, altfel ar fi încăput pe mâna securității.

Un an de pregătire militară, doi ani de front și șase ani în lagărul din Siberia au conturat calvarul îndurat de Florian în cel de-al doilea război mondial. Mai mult decât își poate imagina mintea omenească a fi cu putință. Și totuși, a ajuns acasă. De la Volga la Pietroasa, pe jos, cu teama de a fi prins și omorât pe loc, ca dezertor.

A avut o rană la nas, care nu s-a mai vindecat niciodată; se ameliora, supura, îi provoca greutate în respirație și la vorbire. A trăit 100 de ani. Povestea vieții lui rămâne pildă pentru viitorime, posibil subiect de roman. Dumnezeu să-l odihnească în pace și să-i așeze sufletul în rând cu îngerii. Întoarce-ți, Doamne, privirea spre țară și ne scapă de năpasta vreunui război nimicitor, întru binevoirea Ta! Amin.

C. JURJA

rile descoperite, prin ploaia de gloanțe și șrapnele, să dea piept cu inamicul, la fel de dezorientat și debusolat ca ei. Ar fi vrut să se oprească, să-și adreseze întrebări despre soarta lor de combatanți fără vină de a se fi omorât unii pe alții, de parcă un destin blestemat i-ar fi trimis la măcel pentru a plăti polițe pentru ce, cui și până când?

Se măcelăreau pentru o cauză ce nu era a lor, în virtutea unor jurăminte militare absurde, la fel cum era războiul acela din care ei nu înțelegeau mai nimic. Atâtea doar că intraseră într-o moară ce măcina vieți, preschimba destine, semăna orori pe care omenirea nu le cunoscuse până

la picior de un brand și trimis acasă ca inapt pentru serviciul militar. Sau, mă rog, cum or fi scris pe foaia de liberare, poate „în refacere”. A primit trei hectare de pădure de la statul român, a lucrat pământul, a avut stupi, a crescut animale și a avut 10 copii pe care i-a crescut și i-a educat muncind.

În 1940, Europa întreagă fierbea ca un cazan sub presiune. A fost din nou înregimentat, iar un an mai târziu a trecut Prutul în dimineața de 22 iunie, la ordinul Mareșalului Ion Antonescu, să elibereze frații moldoveni de sub vâtoarea bolșevică. Numai că vâltoarea acelei conflagrații mondiale o întrecea cu